

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยแบบจัดการท่องเที่ยวด้วยตนเอง : กรณีศึกษาบริเวณพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์” นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยแบบจัดการท่องเที่ยวด้วยตนเอง 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของสังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยแบบจัดการท่องเที่ยวด้วยตนเอง ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ

สำหรับการศึกษาเชิงคุณภาพนั้น เป็นการศึกษาค้นคว้าในเชิงลึกถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นปฏิบัติทั้งในการท่องเที่ยวภายในประเทศและต่างประเทศ ส่วนการศึกษาเชิงปริมาณ นั้น ผู้วิจัยเลือกประชากรตัวอย่างจากนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นจำนวน 100 ราย ที่พบโดยบังเอิญบริเวณพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ 5 แห่ง คือ วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ถนนข้าวสาร บางลำพู และป้อมพระสุเมรุ ประชากรตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว พฤติกรรมการท่องเที่ยวที่เกี่ยวกับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวประเทศไทย จุดประสงค์ในการท่องเที่ยว ที่พัก ระยะเวลาการท่องเที่ยว เพื่อนร่วมเดินทาง กิจกรรมที่ปฏิบัติในแหล่งท่องเที่ยว ค่าใช้จ่าย การจัดการท่องเที่ยว พาหนะเดินทาง ปัญหาที่ประสบในการมาท่องเที่ยวครั้งนี้ และรูปแบบการท่องเที่ยวที่คาดหวังในการมาท่องเที่ยวประเทศไทยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่มาท่องเที่ยวประเทศไทยแบบจัดการท่องเที่ยวด้วยตนเองนี้ สามารถจำแนกได้เป็น 4 กลุ่มตามลักษณะอาชีพ คือ นักเรียน/นักศึกษา พนักงานบริษัท พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ข้าราชการ และแม่บ้าน กลุ่มที่มีแนวโน้มเข้ามาท่องเที่ยวมากคือ นักเรียน/นักศึกษา มีร้อยละ 45 รองลงมาคือ กลุ่มพนักงานบริษัท มีร้อยละ 31

เมื่อพิจารณาถึงการจัดการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาท่องเที่ยวเองมีร้อยละ 69 มากับแพ็คเกจทัวร์ที่มีเวลาอิสระ มีร้อยละ 31 นักเรียน/นักศึกษามาท่องเที่ยวเองมากที่สุด ส่วนพนักงานบริษัท และแม่บ้าน นิยมมากับแพ็คเกจทัวร์ เพศชายมาท่องเที่ยวเองเป็นส่วนใหญ่ แต่เพศหญิงมักมากับแพ็คเกจทัวร์

แรงจูงใจสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นมาท่องเที่ยวประเทศไทยในครั้งนี้คือ สถานที่ท่องเที่ยวของไทย รองลงมา คือ ประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายถูก และครอบครัวหรือญาติชักชวน หากพิจารณาแรงจูงใจตามกลุ่มของนักท่องเที่ยว พบว่า กลุ่มพนักงานบริษัท แม่บ้าน และพนักงานรัฐวิสาหกิจ/ข้าราชการ มาท่องเที่ยวเนื่องจาก มีสถานที่ที่ตนเองอยากไปเป็นส่วนใหญ่ ส่วนกลุ่มนักเรียน/นักศึกษา มาเนื่องจากค่าใช้จ่ายถูก แสดงให้เห็นว่า นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นปัจจุบันเริ่มเจาะจงสถานที่ท่องเที่ยว ค่าชักชวนของผู้อื่นมีอิทธิพลน้อยลง

สำหรับวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยว นั้น ยังเน้นเรื่องการเที่ยวชมบ้านเมือง อย่างฉาบฉวย นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ในทุกกลุ่มต้องการเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวทาง ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมมากที่สุด รองลงมา คือ พักผ่อนหย่อนใจ และช้อปปิ้ง จุดประสงค์หลัก ในการท่องเที่ยวนี้ ยังอิงอยู่กับค่านิยมการท่องเที่ยวเดิมๆของชาวญี่ปุ่น อิทธิพลของค่านิยมดังกล่าว เห็นชัดยิ่งขึ้นจากการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวทุกกลุ่มยังนิยมกิจกรรมที่ไม่แตกต่าง จากกิจกรรมเดิมๆที่ชาวญี่ปุ่นนิยม ส่วนใหญ่ เน้นการเที่ยวชมบ้านเมืองอย่างฉาบฉวย เช่น เที่ยวชม สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ชมภูมิทัศน์ ธรรมชาติ กิจกรรมที่ได้รับความนิยม รองลงมา คือ การพักผ่อนหย่อนใจ และการช้อปปิ้ง

ค่านิยมของสังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น ยังมีอิทธิพลต่อระยะเวลาพักของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในกลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มพนักงานบริษัท กลุ่มนี้ไม่ต้องการหยุดงานท่องเที่ยว เป็นเวลานาน ส่วนใหญ่พักประมาณ 7 วัน กลุ่มที่มีวันพักนาน คือ นักเรียน/นักศึกษา มีวันพักเฉลี่ย 11.95 วัน วันพักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวทั้งหมด คือ 11.3 วัน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 27,020.20 บาทต่อคน หรือ 2,391.17 บาทต่อวัน ต่อคน

ในการมาท่องเที่ยวครั้งนี้ นักท่องเที่ยวทุกกลุ่มไม่นิยมการเที่ยวอย่างหรรษา ส่วนใหญ่ เลือกที่พักราคาประหยัด ใช้รถบริการสาธารณะ รับประทานอาหารตามรถเข็นแผงลอย นักศึกษา นิยมพักในเกสต์เฮาส์ ส่วนกลุ่มอื่นๆนิยมพักในโรงแรม นับเป็นพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ ปรับเปลี่ยนไปจากค่านิยมเดิม

ส่วนกำหนดการท่องเที่ยวนั้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เจาะจงท่องเที่ยวในประเทศไทย มีร้อยละ 65 นักท่องเที่ยวอีกร้อยละ 35 ท่องเที่ยวประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วย เช่น กัมพูชา ลาว เวียดนาม พม่า และประเทศในแถบเอเชียใต้ เช่น อินเดียปากีสถาน และเนปาล

สถานที่ท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมากที่สุด คือ พระบรมมหาราชวังและวัดพระแก้ว รองลงมา คือวัดที่มีชื่อเสียงต่างๆ เช่น วัดพระเชตุพนวิมล มังคลาราม การเลือกสถานที่ท่องเที่ยวนี้ ยังอิงอยู่กับค่านิยมเดิมๆของชาวญี่ปุ่น แต่อย่างไรก็ดี มีแนวโน้มว่านักท่องเที่ยวให้ความสนใจกับวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นมากขึ้น ดังเห็นได้จาก สถานที่ท่องเที่ยวประเภท ตลาดบางลำพู ตลาดประตูน้ำ ได้รับความนิยมมากเช่นกัน

การมาท่องเที่ยวครั้งนี้ นักท่องเที่ยวประสบปัญหาการถูกหลอกลวงจากคนขับรถแท็กซี่ และคนขับรถตุ๊กๆ มากที่สุด แต่อย่างไรก็ดี นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังคงคาดหวังที่จะกลับมาท่องเที่ยว ซ้ำอีกโดยมาท่องเที่ยวด้วยตนเอง ต้องการที่พักที่มีเพียงสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน และมี โอกาสได้สัมผัสวิถีชีวิตท้องถิ่นให้มากขึ้น นับได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่จัดการท่องเที่ยว ด้วยตนเองนี้ เป็นกลุ่มที่จะเติบโตได้ดีในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยในอนาคต

Abstract

There were two purposes of this research; studied the touristic behavior of the Japanese backpackers visiting Thailand, and ascertained the influences of the Japanese culture and society on the behavior. The initial qualitative study was then supported by a further quantitative study, which examined the real behavior of the Japanese backpackers engaged in, while visiting Thailand.

The first phase of the study involved "in depth" investigating the typical touristic behavior of the Japanese when they made a trip both domestic and overseas. The second phase, within excess of 100 Japanese respondents visiting the five areas of Rattanakosin Island; Wat Phra Chetuphonwimolmangalaram, National Museum, Thanon Khao San, Bang Lumpfu and Prasumen Fort during 2-16 August, 2001. The research combined questions on personal data, motivation for visiting Thailand, purpose of travel, travel duration, accommodation, travel companions, activities at destinations, travel cost, travel arrangement, transportation, problems, and the preferences of potential visiting Thailand in the future.

Extracts from the findings

1.The Japanese backpackers who visited Thailand can classify into 4 groups by employment status; students, office workers, state enterprise employees/civil servants and housewives. The largest segments were students with 45 %, following by office workers with 31 %.

2.The most common form of participation in travelling was arranged individually at 69 %, while 31 % was through free time package tours, a high proportion of women participated in this package. In contrast, men in general, made their own arrangements. The percentage of this arrangement was highest among students.

For choice of travel companions, it was notable that high proportion of them was more likely to travel with friends, followed by travelling alone.

3.The tourist attractions were the most important features that influenced the Japanese backpackers to travel to Thailand, followed by lower cost and recommendation of family or relatives. The results support the initial qualitative study that personal recommendations were less important factor. This shows that the Japanese backpackers have already found clear expectations of their destinations.

4. Tourism (including viewing historic and cultural attractions, and viewing natural and scenically attractive areas) was the purpose of travel. This has remained relatively unchanged from the typical purpose of overseas trips taken by Japanese. Rest and relaxation, and shopping are the minor purposes.

5. For activities at destinations, it showed a tremendous preference in observational tourism such as visiting historic and cultural attractions, viewing natural and scenically attractive areas, followed by rest and relaxation. This revealed that most of activities at destinations chosen by the Japanese backpackers are largely influenced by what they are used to do in Japan.

6. The average length of stay of them was 11.3 days. Students tended to stay for a longer than other groups; for 11.95 days, while office workers had the tendency toward shorter trips about 7 days. This can identify that feeling the culturally sense of guilt has still influenced on the average length of stay among the office workers.

7. The average total expenditure for this visiting Thailand was 27,020.20 baht for eleven days per head or 2,391.17 baht per day. Housewives were the biggest spenders: they spent on average of 30,000 baht

8. The Japanese backpackers showed a strong preference to stay at any economical hotel with basic amenities, eat at food stalls rather than “luxury restaurants”, and take public transportation when they went sightseeing in Bangkok. For accommodation sites, students liked to stay in guest-houses, while the other groups preferred to stay in hotels.

9. For this trip, most of the tourists focused on travelling in Thailand about 65 %, while 35% had two or more destinations. (visiting Thailand as well as Cambodia, Laos, Vietnam, Myanmar, India, Pakistan and Nepal ; etc.) They enjoyed visiting historic and cultural attractions, and natural and scenically attractive areas. In generally, they interested in visiting the Grand Palace and Wat Phra Kaeo, famous temples and National Museum. This can identify that the tourist spots in Bangkok chosen by the Japanese backpackers are largely influenced by their experiences where they are in Japan. However, there was a trend showed that a high preference in visiting Bang Lamphu area, followed by Weekend Market and Chaina Town. It showed that Japanese backpackers wanted to experience the local lifestyle at their destinations.

10. While travelling in Thailand, most of them faced with the cheating of taxi and Tuk- Tuk drivers and salespeople. This is the major barrier to them. However, they have high intention to return and tend to prefer basic amenities to luxury. This indicates that the Japanese backpackers market potentially will be our target markets of tomorrow.